

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 4 Sayı: 18

Volume: 4 Issue: 18

Yaz 2011

Summer 2011

BİYOĞRAFİK BİLGİLER AÇISINDAN İKİ NAZİRE MECMUASI
“AN APPROACH TO TWO NAZEERAH MACMUAS FROM VIEWPOINT OF
BIOGRAPHICAL INFORMATION”

Ömer ZÜLFE*

Özet

Nazire mecmualarında farklı bakış açılarına göre çok çeşitli bilgiler bulmak mümkündür. Bu makalede, şairler hakkında ihtiva ettikleri ehemmiyetli malûmatla dikkat çeken *Pervâne Beg Mecmûası* ve Süleymaniye Kütüphanesi Hasan Hüsnü Paşa 1031 numarada kayıtlı nazire mecmuaları tanıtılmış ve bu iki eserde edebiyat tarihi açısından değerli bilgiler taşıyan başlıklar yayına hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Şiiri, Nazire, Mecmua, Edebiyat Tarihi.

Abstract

In *nazeerah macmuas* it is possible to find out some informations which could be evaluate in various ways. In this article, it has been introduced the *nazeerah macmua* which had been recorded with number *Pervâne Beg Mecmûası* and 1031 in Hasan Husnu Pasha Collections in Suleymaniye Library and also has been published the titles from the *macmua* which are important for literary history and contain important informations about *divan* poets.

Key words: Ottoman poetry, *nazeerah*, *macmua*, Classical Turkish Literature

Giriş

Ömer b. Mezîd'in *Mecmû'atü'n- Nezâ'ir* [Derlenişi: 1437]'iyle başlayan, Eğridirli Hacı Kemâl'in *Câmi'ü'n-Nezâ'ir* [Derlenişi: 1513]'iyle devam eden, Edirneli Nazmî'nin *Mecma'u'n-Nezâ'ir* [Yazılışı: 1424]'i ve Pervâne Bey'in *Mecmû'a-i Nezâ'ir* [Derlenişi: 1560]'iyle olgun örneklerini veren nazire mecmuaları, Türk edebiyatının zengin kaynakları arasındadırlar. Farklı bakış açılarıyla değerlendirildikleri takdirde bu eserlerde ufuk açıcı bilgiler bulmak ve Türk edebiyatının karanlıkta kalan noktalarını aydınlatmak mümkündür. Bu çalışmada, *Pervâne Beg Mecmû'ası* ile on altıncı asra ait, Süleymaniye Kütüphanesi Hasan Hüsnü Paşa 1031 numarada kayıtlı *Mecmû'a-i Nezâ'ir* ana hatlarıyla tanıtılmış; iki mecmuada birbiriyle benzer özellikler gösteren ve şairler hakkında çeşitli bilgiler ihtiva eden başlıklar yayına hazırlanmıştır. Bazı şairlere tahsis edilen ve şiirlerden önce kısa birkaç cümleyle kaydedilen bu başlıklarda şairlerin

* Doç. Dr.; Marmara Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

mesleklerine, memleketlerine, mahlaslarına, birbirleriyle olan münasebetlerine, edebî kişiliklerine ve ölüm tarihlerine dair bilgiler vardır. Her iki mecmuada da dağınık bir biçimde bulunan bu malûmatın derlenerek ilim âlemine sunulması Osmanlı şiiri üzerinde yapılacak araştırmalara kaynak sağlayacaktır.

Mecmuaların Tanıtılması:

Pervâne Beg Mecmû'ası

Saray hizmetkârlarından Pervane b. Abdullah tarafından 1560 yılında derlenen *Mecmû'a-i Nezâ'ir* ya da yaygın adıyla *Pervâne Beg Mecmû'ası*, 520'den fazla şairin 7950'yi aşkın şiirini ihtiva etmesiyle derlendiği tarihe kadar Osmanlı şiirinin aşağı yukarı iki yüz yıllık bir devresine ayna tutan bir belge hüviyetindedir. Bilinen tek nüshası Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Bağdat Köşkü 406 numarada bulunan ve derleyeni belli nazire mecmualarının en hacimli olan eser, 627 yapraktan müteşekkildir. Baştan bir veya birkaç yaprağı noksan olan bu yegâne nüsha, Mehmed b. Ramazan tarafından nesih hatla muhtemelen I. Ahmet devrinde istinsah edilmiştir.

Şiirlerin kafiye ve rediflerine göre elifba sırasıyla düzenlenen mecmuada önce zemin şiir, daha sonra bu şiire yazılan nazireler yer almaktadır. Yeni bir türe geçişte, "Nev'-i âher der-baħr-i Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilât" ya da "Nev'-i âher der-baħr-i mezbûr" gibi ifadelerle şiirlerin vezinleri belirtildikten sonra zemin şiirler "Ez-ân Şeyhî" ve "Necâtî fermâyed" gibi başlıklarla adlandırılmıştır. Mecmuada 650'yi aşkın zemin şiir bulunmaktadır. Bunlar sayı bakımından sırasıyla Necâtî Bey [ö. 1509], Aħmed Paşa [ö. 1497], Zâtî [ö. 1546] ve Şeyhî'ye ait olup onları Ĥuffî ve Şâfî takip etmektedir. Sırasıyla Remel, Hezec, Muzarî ve Hafif en çok tercih edilen bahirlerdir.

Aynı vezin ve kafiyedeki şiirlerin birbiri ardınca dizilmesinin getirdiği tekdüzeliği kırmak için olsa gerek, yeni zemin şiirlere geçişlerde "Nev'-i diğer" başlığı altında araya farklı vezin ve kafiyede bir veya birkaç şiir konulduğu görülmektedir. Öbür nazire mecmualarında pek rastlanmayan ve sayısı 700'ü aşan bu şiirler, mecmuanın ilk 108 yaprağında ağırlıkla Baħtî ve Ĥâfız Aħmed Paşa'ya, sonrasında ise Bâkî [ö. 1600], Necâtî Bey [ö. 1509], Yaħyâ Bey [ö. 1582] ve Ĥayretî [ö. 1535] başta olmak üzere farklı birçok şaire aittir. Bunlar çokluk bakımından sırasıyla gazel, kıt'a, rubaî ve ferd nazım biçimleriyle yazılmışlardır.

Nazirelerin dizilişinde kronolojik bir sıra gözetilmediğinden yaşadıkları devir bakımından birbirine nazire yazması mümkün olmayan şairler art arda sıralanmıştır. Meselâ, Muħibbî [1494-1566]'nin *éy dost* redifli gazeli zemin şiir olarak gösterilmekte (76^b), sonrasında bu şiire yazılan nazireler arasında Aħmed Paşa [ö. 1497], Cem Sultân [ö. 1495]; XV. asır şairleri 'Aţâyî, Şeyhî ve Ĥuffî'nin gazelleri verilmektedir. Muħibbî'den önce yaşamış ve bazıları onun doğumundan önce vefat etmiş bu şairlerin Muħibbî'ye nazire yazmaları mümkün değildir. Dolayısıyla mecmuada, zemin şiir ve nazireler, yazılış sırasına göre tertip edilmemiş ve titiz bir derleme faaliyeti yürütülmemiştir. Buradan hareketle eserde, aynı kafiye ve redifteki şiirlerin nazire şemsiyesi altında bir araya getirildiğini düşünmek mümkündür.

Mecmû'a-i Nezâ'ir: Hasan Hüsnü Paşa 1031

Süleymaniye Kütüphanesi Hasan Hüsnü Paşa 1031 numarada kayıtlı nazireler mecmuası muhtemelen 16. asırda veya 17. asrın başlarında istinsah edilmiştir. Nüsha, mevcut hâliyle 250 yaprak olup talik hatla yazılmıştır. Yaprak numaralarının 350'yi göstermesine bakılırsa yazmada yaklaşık 100 varaklık bir noksanlık söz konusudur. Eser 19^a da Sücüdî'nin *saña* redifli gazeliyle başlar. Sayfa kıyılarında 19^a-160^b arasında Bâkî'nin *Dîvân*'ı yazılıdır. Yazmada 19^bden sonra 350, 345, 52, 53, 348, 346, 347 ve 349. yapraklar gelmektedir ki bu da

kopan yaprakların gelişigüzel ciltlendiğini göstermektedir. Nüsha, Muhyî'nin *gibi* redifli eksik bir naziresiyle son bulmaktadır.

Eserin derleniş tarihi hakkında da kesin bir kayıt yoktur; ancak muhtevastındaki bilgilere bakarak 1588-1600 yılları arasında derlendiğini söylemek mümkündür. Ölüm tarihi 1588 olan Hâlişî'nin "Merhûm" diye nitelenmesi ve ölüm tarihi 1600 olan Bâkî için "El-ân hayâttadır" ifadesinin geçmesi mecmuanın yaklaşık olarak 1588 ile 1600 tarihleri arasında kayıt altına alındığını gösterecek bilgilerdir.

Mecmuanın derleyenine ya da adına dair bir bilgi bulunmadığı gibi başlıklarda verilen malûmatın eseri derleyene ait olup olmadığı da belirsizdir.

Tespit edilebildiği kadarıyla mecmuada 264 şairin 1500 civarında gazeli vardır. En çok şiir, sırasıyla 111 gazelle Zâtî, 91 gazelle Necâtî ve 84 gazelle Hayâlî'ye aittir.

Metnin Hazırlanışı Hakkında

Makalede şairler, mahlaslarına göre abece sırasıyla dizilmiş, bir şair hakkında farklı yapraklara dağılmış hâldeki ifadeler bir maddede toplanmış ve buldukları yaprak numaraları yer aldıkları mecmuaya göre *PMN* (Pervâne Beg Mecmû'a-i Nezâ'ir) ve *HHP* (Hasan Hüsnü Paşa) kısaltmalarıyla gösterilmiştir. Karışıklığa sebebiyet vermemek için, bir şair hakkında iki mecmuada verilen farklı malûmat ayrı başlıklar hâlinde düzenlenmiştir. Hakkında herhangi bir tanıtıcı bilgi bulunmayan şairler, bu çalışmada sıralama dışı tutulmuştur. Ayrıca, iki mecmuada da özellikle işaret edilen bazı gazeller kayıt altına alınmıştır.

[Metin]

[A]

'**Abdî**: 'Abdî Çelebî. Erkân-ı devletde muqâta'acı silkinden idi. (*HHP*: 22^b).

'**Abdî**: Erkândandır. (*PMN*: 17^b).

'**Adlî**: Sulţân Bâyezîd Hâzretleri'nün maħlaş-ı şerîfleridir. (*HHP*: 243^b; 336^a).

'**Adnî**: Maħmûd Paşa, Sulţân Meħemmed vüzerâsındandır. (*PMN*: 209^b).

Āfitâbî: Āfitâbî-i Amâsiyyevî. (*PMN*: 246^a).

Āgehî: Āgehî-i müderris. (*PMN*: 366^a).

Āhî: Müderrisîn kısmındandır, *Hüsn ü Dil* bunuñdur. Niğbolu'dandır. Beñlü Hasan dërler idi (*PMN*: 200^b; 358^a; 448^a).

Āhî: Sulţân Selîm Hân zamânında vefât éden Āhî Çelebî (*HHP*: 23^a).

Aħmed Çelebî: Aħmed Paşa ħvâcesidir. (*PMN*: 345^a).

Aħmed Paşa: Sulţân Meħemmed Hân vezîri Veliyü'd-dîn oğlu Aħmed Paşa. Edirne'de toğmuşlardur. (*HHP*: 133^b; 296^a; 340^a).

Aħmed Paşa: Sulţân Meħemmed Hân'a vezîr-i a'zam olmuşlardur. Edirnevî'dür, Bursa'da fevt oldu. Bu şi're zü'l-kâfiyeteyn dërler. Nevâyi hâzretleri bir gazel söyleyüp göndericek Aħmed Paşa daħi bu şi'ri göndermiş. Vâfir taħşin eylemiş. (*PMN*: 1^a; 20^a; 39^a; 122^a; 242^b; 364^b).

1. *Sihr-i ğamzeñden olur şeydā gönül bî-ħvāb göz
Yād-ı la'lüñle çeker şahbā gönül hün-āb göz
Göz düşürdi gönlümi deryā-yı 'ıškuñ ka'rına
Bu ne hikmetdür k'olur ihyā gönül ğarķ-āb göz*
3. *Hışm ile tığm bileyüp cev̄ ile cān almağa
Vermiş ol hün-rīze Hāķ hārā gönül kařşāb göz
Göz ü gönlüm isteyü gitdi lebüñle bēlüñi
Ol seferde oldı nā-peydā gönül nā-yāb göz*
5. *Göz ü gönlümden néce çıksun hayālün zevrakı
Çünkü olmuşdur aña deryā gönül girdāb göz
Göz ü gönlüm zülfün İbrāhīmine oldı maķām
Tañ mı olsa Ka'be-i 'ulyā gönül mīzāb göz*
7. *Çeřm-i Aħmed tīre oldı gözlemekden yoluñı
Gelmez iseñ çıķdı elden yā gül-i siyr-āb göz (242^b; Tarlan, 1966: 202, G.124)*

Aħmedī: Selefden Aħmedī. Kudemādandır. *İskender-nāme*'yi nazm étmişdür. Sulţān Murād Hān mādihlerindendir. (PMN: 85^a; 206^b; 373^a).

'Alī: Seyyid 'Alī Çelebī Defterdār idi. (PMN: 278^a).

'Alī Çelebī: Dāniřmend silkindendir. Tāze cinsinde hayli ma'rifetle mahāreti vardır. (HHP: 325^a).

'Amrī: 'Amrī-i Kāzī. (HHP: 63^a; 134^a).

'Arif: Fethü'llāh Çelebī maħlaşı 'Arif'dür pādīřāh emriyle Fārīsī řāh-nāme démişlerdür. (PMN: 362^b).

'Ařık Çelebī: Kuzāt řāyifesindendir. (HHP: 151^b).

'Ařıkī Beg: Defterdār-zāde 'Ařıkī Beg. (PMN: 21^a).

'Aţā: 'Aţā-i Üskübī, kuzāt řāyifesindendir. (PMN: 6^a).

'Aţā: Kuzāt řāyifesinden Üskübī Emīnī-zāde 'Aţā Çelebī. Hořça ğazeller düşürmişdür. (HHP: 8^a; 100^b; 177^b; 306^a).

'Aţāyī: Selefden 'Aţāyī. Vezīr-zādedür. Sulţān Murād Hān mādihlerindendir. *Mevlid-i Nebī* mü'ellifi Süleymān Çelebī birāderidir. (PMN: 105^a; 261^b; 400^b).

'Ayşı: 'Ayşı-i Bağdādī. (PMN: 316^a).

'Azīzī: Yédiküle'dendir. (PMN: 279^a).

'Azmi: 'Azmi Efendi merħüm. Kuzāt řāyifesinden idi. (HHP: 325^a).

[B]

Bahārī: Bahārī Efendi. Kuzāt řāyifesindendir. (HHP: 321^a).

Bahārī: Bahārī-i kāzī. Selefendir. (PMN: 44^b).

Bākī: Karğa-zāde Bākī İslāmbolīdür; el-ān hayāttadır. şol Bākī'dür ki ehl-i cihet cinsindendir. Dellāk-zāde démekle meşhürdür. Hayālī "Bu ğazelüme nazīre dénmez." déyü haylī da'vā étmiş idi. Bu ğazeli déyicek tařsīn-i belīğ étmiş idi. (HHP: 104^b; 303^a).

1. *Rûz-ı ezelde hâk-i vücûdum elenmedin
Cân tıflı dahi ten beşiğinde belenmedin*
*Ser-geşteñ idi zerre gibi cân ile gönül
Mihir ile meh bu dâ'irlerde tolanmadın*
3. *Ayağına akardı yaşum bir sehî-kadüñ
Cân çeşme-sarı hâk-i bedenle bulanmadın*
*Bir özge 'âlemüm var idi 'ışk-ı yâr ile
Âdem henüz h'âb-ı 'ademden uyanmadın*
5. *Pervâne kıldı şem'-i cemâlîñ Hayâlîyi
Kandîl-i mihr tāk-ı sipihr üzre yanmadın (Tarlan, 1945: 298, G.1)*
1. *Âhum göğe boyandı göğe gök boyanmadın
Yandum o şem' şevkine pervâne yanmadın*
*Âşüfte olup ol göze hayrân ü zâr idüm
Nergis henüz h'âb-ı 'ademden uyanmadın*
3. *Döne döne tolanur idüm küymü anuñ
Çarha girüp felek dahi tokuz tolanmadın*
*Hünîn olup akardı yaşum ırmağı müdâm
Cüş u hurûş-ıla şular akup bulanmadın*
5. *Bâkî yanardı âteş-i 'ışk ile odlara
Tāk-ı felekde meş'ale-i mihr yanmadın (Küçük, 1994, 344, G.397)*

Bâkî: Mü'ezzin-zâde Bâkî İstanbul'dan dânişmend kısmındandır. (PMN: 32^b).

Başîrî: Başîrî-i 'Acem. Nevâyî *Dîvân*'ın Rüm'a getürmüşdür. (PMN: 7^b).

Bedre'd-dîn: Müderris Bedre'd-dîn Efendi. (PMN: 80^b).

Behiştî: Behiştî-i Selef. Sulţân Bâyezîd zamânında selâfîn mütevellîsi idi. (PMN: 51^a).

Behiştî: Çorlu'dandır. Çorlu'da vâ'iz u haţîbdür. (PMN: 56^a; 290^a).

Belîğî: Yeñiçeri. (HHP: 346^a).

Bezmî: Ehl-i 'işret kimesne idi. (PMN: 101^a).

[C-Ç]

Ca'fer: Nişancı Tâcî-zâde Ca'fer Çelebî. Sulţân Selîm Hân Hâzretlerine Nişancı iken Kâzî-'asker olmuşlardır. Ol manşibda vefât etmişdür. Birâderleri Sa'dî Çelebî'dür; Şemâniye müderrisi idi. (HHP: 236^a; 325^a; 326^a).

Ca'fer Çelebî: Defterdâr-ı Bağdâd Tâcî-zâde Ca'fer Çelebî. Nişancı iken kâzî-'asker olmuşdur. (PMN: 3^b; 258^b).

Ca'ferî: Ca'fer Çelebî'nün oğlıdur. (HHP: 301^b).

Câhî Beg: Prizren nâm kaşabadandır. Siyavuş Paşa Hâzretleri'nün muşâhiblerinden idi. (HHP: 9^a, 239^b, 244^b, 299^a).

Cāmī: Cāmī-i Konevī. (PMN: 6^a).

Cāmī'ī: Mağnisāvī. Mütevellī kısmındandır. (PMN: 7^b; 53^b; 468^b).

Cebrī: Kāzī. (PMN: 133^b).

Celīlī-i Selef. İznikī. (PMN: 3^a).

Cem Sultān: Sultān Meḥmed Hān oğludur. Sultān Bāyezīd'ün karındaşıdır. Merḥūmuñ iki maḥlaşı vardır. Gāhī Cem, [gāhī] Seḥāyī. Mükemmel *Dīvān*'ı vardır. (HHP: 285^b).

Cihānī: Hudāvendigār-ı 'ālem-medār bendelerindendir. (PMN: 7^a).

Cüvānī: Haṭṭāṭ kısmındandır. (PMN: 190^b).

Cüvānī: Kāzī. (PMN: 368^b).

Çakerī: Sinān Beg. Mīr-i livā idi. Mükemmel *Dīvān*'ı ve *Yūsuf u Züleyhā*'sı vardır. (PMN: 30^a; 62^a).

Çakerī: Pādişāh-ı 'ālem-penāh kullarındandır. (HHP: 326^b).

[D]

Daķīķī: Dānişmend silkindendir. (HHP: 59^a).

Daķīķī: Uncu idi. (PMN: 4^b).

Defterī: Meḥmed Beg. (PMN: 365^b).

Derūnī: Derūnī-i İznikī Dānişmend kısmındandır. (PMN: 9^a; 51^b).

[E]

Emīnī: Edirneli. (HHP: 215^b).

Emrī: Emrī Çelebī, Edirnevī'dür. Medīne mütevellīsi olmuşlardır. (PMN: 55^a).

Emrī: Edirneli Emrī Çelebī. Mütevellī silkinden idi. Sābıkda Medīne mütevellīsi idi. Mu'ammāda ve sāyir fende mümtāz-ı 'ālemdir. (HHP: 295^a; 322^b; 325^b).

Enverī: Enverī-i İstanbulī. Ümmī kimesne idi. (PMN: 101^a; 260^a).

Ezherī: Merḥūm ve mağfūr mürekkepçi Ezherī. (HHP: 171^a).

[F]

Faķīrī: Dānişmend fuķarāsından Faķīrī. (HHP: 169^b).

Fārisī: Muşṭafā Çelebī. (PMN: 120^a).

Fazlī: Fazlī-i İstanbulī. (PMN: 4^b).

Fehmī: Şaruḥānlı. (PMN: 9^b).

Ferdī: Ferdī-i Bursevī. (PMN: 280^b).

Ferdī: Ferdī-i İstanbulī. (PMN: 551^a).

Ferruḥī: Aķḫişārlıdır. (PMN: 29^b).

Fevrī: Fevrī Efendi. Müderris kısmındandır. Mükemmel *Dīvān*'ı vardır. (PMN: 55^a).

Fevrī: Fevrī Efendi. Bursa'da Kāpluca'da müderris idi. (HHP: 318^a).

- Figānī:** Şeyh İbrāhīm şōfilerinden ehl-i fenā olan merhūm ve maşlūb Figānī. Merhūmuñ ismi Ramazān idi. Vaţan-ı aşlīsı Trabzon idi. (HHP: 165^b; 316^a; 322^a; 335^b).
- Figānī:** Trabzonludur. Ehl-i ʔab' kimsene idi. Bir beyt ucundan şalb olundu. Dānişmend kısmından idi. Sābıkan maħlaşı Hüseynī idi. (PMN: 61^a; 120^a; 261^a).
- Fikrī:** Māşī-zāde Fikrī Efendi. (PMN: 52^b).
- Firākī:** Kütāhiyye'den vā'iz kimesnedür. (PMN: 45^b; 81^a).
- Firdevsī:** Dānişmend kısmındandır. (PMN: 267^a).
- Fuzūlī:** Merhūm. (HHP: 82^b).
- Fütūhī:** Müderris. (PMN: 157^a).

[G]

- Ġarāmī:** Ġāzī. (PMN: 433^a).
- Ġubārī:** Ġubārī-i merhūm ve maġfūr. Ehl-i 'ilm silkindendür. Hōş-āyende ġazelleri vardır. (HHP: 130^b; 316^b).
- Ġubārī:** Ġubārī-i Ġaramānī. (PMN: 180^a).
- Ġüvāhī:** Geyve'dendür. (PMN: 248^a).

[H]

- Ĥadīdī:** Üstād demürçi olmaġın Ĥadīdī taħalluş étmişler idi. Ferecik'dendür. (PMN: 15^b; 203^b).
- Ĥāfız:** Ĥāfız-ı Sīrozī. (PMN: 256^a).
- Ĥalīlī:** *Firāk-nāme* adlu Türkī kitābı vardır. 'Acemdür. İznik'de yatur. (PMN: 151^a).
- Ĥālīşī:** Merhūm. (HHP: 295^b).
- Ĥamdī:** Ĥamdī Çelebī ibnü'ş-Şeyh Akşemse'd-dīn Ĥuddise sirruhu. (PMN: 376^a).
- Ĥarīmī:** Merhūm Ĥarīmī. Sultān Bāyezīd Ĥān zamānında gelmişdür. (HHP: 319^b).
- Ĥarīmī:** Minā'dandır dērler. (PMN: 464^b).
- Ĥarīrī:** Ĥarīrī-i Bursevī. (PMN: 166^b).
- Ĥasan:** Sābıķda Novaberde'de Ĥāzī olan merhūm Ĥasan Efendi. (HHP: 26^a).
- Ĥasan Çelebī:** Sābıķda Novaberde Ĥāzīsı idi. (PMN: 13^a).
- Hāşimī:** Hāşimī-i 'Acem. (HHP: 322^b).
- Ĥayālī Beg:** Şu'arādan maġbūl-i pādīşāh olan Ĥayālī Beg. Merhūm Ĥayālī Beg'üñ vaţan-ı aşliyyesi Varţar Yeñicesi'dür. Edirne'de vefāt étmişdür. Mükemmel *Dīvān*'ı vardır. Rūm şā'irlerinde Aħmed Paşa'yı geçecek bunlar Ĥadar kimesne devlet bulmamışdır. (HHP: 4^b; 142^b; 315^a; 324^a).
- Ĥayālī Beg:** Vardārīdür. Āħir-i 'ömrinde söylemişdür (PMN: 174^b; 244^a, 260^b):
1. *Yārī Ĥılursa biz öliceķ rūzigārumuz*
Küy-ı niġāra érgüre bir ġün ġubārumuz
Atduķ murād menziline āh oġların
Ĥaşlar dikildi oldı nişāne mezārumuz

3. *Gördükde yâri âh ile cân vèrmek isterin
Nağş-ı murâd göstere dem ola zârumuz
Ser-çeşme-i hayâtda şınsun sebû-yı cism
Tâ kim bu yolda ola düürüst inkisârumuz*
5. *Ölseñ Hayâlî derdümüzi 'âleme yine
Söyler zebân-ı hâl-ile seng-i mezârumuz* (Tarlan, 1945: 196, G.5)

Hayâlî: 'Abdü'l-Kerîm-zâde. (HHP: 283^b).

Haydar: Remmâl. (HHP: 137^b).

Haydarî: Haydarî-i İstanbulî. Galatavîdür. Dervîş kısmındandır. (PMN: 42^a; 108^b).

Hayretî: Maqbûl-i Necâtî Beg. Merhûm Hayretî Yeñicelidür. Sîne-çâk birâderi. Taşavvufâne hõş-âyende gâzelleri vardur. Ebû şab'dur. Raḫmetu'llâhi 'aleyh. (HHP: 98^b; 101^a; 265^b; 320^b; 329^a).

Hayretî: Vardar Yeñicesi'ndendür. Erbâb-ı tîmârdan idi. (PMN: 49^a; 112^b).

Hecrî: Kara Çelebî Efendi. Bursevî'dür. İstanbul kâzîsi iken fevt oldı. Maḫlaşî Hecrî'dür. (PMN: 80^a; 84^b; 148^b).

Helâkî: İmâm cinsinden Helâkî Efendi raḫmetu'llâhi 'aleyh. (HHP: 24^b).

Helâkî: Helâkî-i İstanbulî. (PMN: 455^a).

Hızrî: Yeñihisarlıdur. (PMN: 6^b; 208^b).

Hilâlî: Kazzâz Hilâlî. Merhûm, kemâl mertebede hilâl şeklinde idi. Onun için Hilâlî dediler. (HHP: 322^a).

Hilâlî Çelebî: İstanbul'dandır. (PMN: 53^b).

Hilâlî: Hilâlî-i Bursevî. (PMN: 255^b).

Himmetî: Halîfe. (HHP: 136^b).

Hudâyî: Hudâvendigâr bendelerinden Hudâyî. (HHP: 348^b).

Huffî: Edirneli ḫaffâf cinsinden Huffî ḫalîfe. Selefendür. (HHP: 165^a; 342^b).

Huffî: ḫaffâf tâ'ifesinden ümmî kimesnedür. Edirnevîdür. Kudemâdandır. Sultân Meḫemmed ḫân devrinde gelmişlerdür. Sultân Meḫemmed¹ ḫân iki kerre ağzını cevâhirle ṭoldurdu. (PMN: 11^a; 20^b; 51^a; 74^a; 357^a; 619^a).

[I-İ]

'Işkî: Halîfe. (HHP: 122^b).

İbrâhim: Kuzât ṭâyifesindendür. (HHP: 322^a).

İşâk Çelebî: Üskübîdür. Şâm kâzîsi iken fevt oldı. (PMN: 37^a; 114^a; 351^a).

İşâk Çelebi: İşâk Çelebî-i merhûm, Şâm kâzîsi olmuşlardur. Şâm kâzîsi iken vefât etdi. Vaṭan-ı aşliyyesi Üsküp'tür. (HHP: 236^b; 253^b).

'İzârî: Mevâlî-i şahndan Mevlânâ 'İzârî Çelebî. (PMN: 370^b).

¹ Metinde "Ahmed Han". Yazmada yanlışlık olmalı.

'**İzārī**: Semāniye'de müderris iken medresesin pādişāh aldıķda bu ğazeli dēyüp pādişāha şunmuş. (HHP: 310^a).

1. *Şaķın āhumdan ēy niĝār şaķın*
Kīne-cūdur bu rūzigār şaķın

Göĝe aĝarken ejder-i āhum
Yaķmasun dāmenüñ şerār şaķın
3. *Yēter ētdüñ bu ğam külin pā-māl*
Gizlidür sīnem içre nār şaķın

Dile seng-i melāmet oldu siper
Bulmasun sehmüñ inkisār şaķın
5. *Çarķına toķunur felek bir ğün*
Yērde ķalmaz bu āh ü zār şaķın

Ben ne hākem keder vérem bahre
Ķonmasun hātıra ğubār şaķın
7. *Hāba beñzer 'İzārī bu 'ālem*
Görinür şehdi zehr-i mār şaķın

[K]

Ķādirī Çelebī: Sulţān Bāyezīd zamānında müderris kısmından idi. Defterdār-zāde idi. (PMN: 17^a; 122^b; 154^a; 139^b; 183^a; 615^a).

Ķādirī: Merhūm ve maĝfūr Ķādirī Çelebī, Sulţān Bāyezīd Hān zamānında müderrisīn ŧāyifesinden idi. Defterdār-zāde imiş. Mükemmel *Dīvān*'ı vardır. (HHP: 321^b; 345^b).

Ķadri Çelebī: Bursevīdür. Ķazī-'asker ve müftī oldılar. (PMN: 122^b).

Ķandī: Bursevīdür. Tārīh söylemekde nazīri yoĝ-idi. Üstād-ı ķannād ve bī-bedel tārīh-ĝüy idi. (PMN: 187^b; 202^a; 208^a).

Ķāsım: Ķāsım-ı selef. Ol Ķāsım'dur ki Sulţān Meĝemmed'ün evāyilinde vezīr idi dērler. Rāvīsī Necātī Beg'dür dērler. Raĝimehu. (HHP: 318^a).

Ķātib: Ķaşāmonu'dandur. (PMN: 451^a).

Kemālpaşa-zāde: A'lemu'l-'ulemā merhūm Kemālpaşa-zāde Aĝmed Çelebī. Kendüler müftī, babaları şancaķ beĝi dedeleri vezīr idi. Edirne'de toĝup müftī iken İstanbul'da vefāt ētdiler. (PMN: 1^b; 10^a; 33^a).

Kemāl Paşa-zāde: Merhūmuñ vaţan-ı aşlīsī Edirne'dür. İsm-i şerīfleri Aĝmed'dür. Edirne'de toĝup İslāmbol'da vefāt ētmişdür. Bu nev'i evvel anlar démişlerdür. (HHP: 4^a; 324^b; 332^b).

1. *Éy ecel bi'llāh amān vér baña ķılma 'acele*
Şoñ nefes ŧuş ola şāyed gözüm ol bī-bedele

Yolma ĝarc édeyin naķd-i ĝayāt elde iken
Ki geğer furşat-ı 'ömr-i ĝüzērān girmez ele

3. *Niçün işitmeye feryādumu ol Zühre-cebîn
Mihri şevkıyla fiğānum çıka burc-ı Hamele*

*Kim nizā' eyledi cān vërmege hūnī gözüñe
Ki harāmī müjeler başladı ceng ü cedele*

5. *Çalb-i meyyālüm elinden nic'édem yā Rab kim
Göricek āb-ı revān gibi aqar her güzele*

Kemāl-i Zerd: Bergamavî'dür. Merhûm Maḥmûd Paşa'nun h^vâcesi idi. (PMN: 214^b; 297^a; 315^b).

Kemāl-i zerd: Merhûm Kemāl-i zerd. Maḥmûd Paşa'nun kulu oğlıdur. Raḥimehu'llāh. (HHP: 324^b).

Keşfî: Buḥürce Keşfî. Mükemmel *Dīvān*'ı vardır. İslāmbol'da vefāt étmişdür. (HHP: 316^a).

Qıvāmî: Qōnevîdür. Ehl-i fazl kimesne idi. (PMN: 9^b; 366^b).

Qıyāsî: Ğalaṭa'da Toḫhānelîdür. Ğalaṭa'da kâzî nāyibi olmuşdur. (PMN: 14^a).

Qurbî Çelebî: İznîkîdür. (PMN: 25^b).

[L]

Laṭîfî: Eyyüb-ı Enşarî'de kâtib olan Laṭîfî Çelebî. (HHP: 258^b).

Le'ālî Efendi: Mûte'accimlikle meşhûrdur. (PMN: 8^a).

Lem'î: Lem'î Çelebî, Lāmi'î Efendi'niñ oğlıdur. Elli aqça müderris iken vefāt éttdi. (HHP: 317^b).

Levhî: Dānişmend silkinden Levhî Çelebî. (HHP: 58^b).

[M]

Maḥremî: Maḥremî Çelebî. Sābıqda Ğalaṭa nā'ibi idi. Raḥimehu'llāh. (HHP: 326^b).

Maḥvî: Merhûm. (HHP: 133^b).

Maḥvî: Maḥvî-i Kaşamonî. Dānişmend kısmındandır. (PMN: 36^a).

Me'ālî: Merhûm Me'ālî Çelebî, zamānında be-ğāyet ululıg-ıla şöhreti vardır. (HHP: 24^a).

Me'ālî Çelebî: Yarḥişār-zāde Me'ālî Çelebî. Kuzāt tā'ifesindendir. Babaları İstanbul kâzîsi olmuşlar, kendüsi Gelibolu kâzîsi idi. (PMN: 32^a).

Mecdî: Edirne'de bāzirgān oğlıdur. Dānişmend silkindendir. (HHP: 217^a).

Meliḥî: Sulṭān Meḥammed Ḥān hazretlerinin h^vâcesiydi. (PMN: 532^b).

Mesîḥî: Merhûm Mesîḥî Beg, vaṭan-ı aşliyyesi Rümélinde Bosna vilāyetinde Saray'dandır. Erbāb-ı tīmārdan idi. İnşāda nazîri olmadıgına binā'en Ḥadım 'Alî Paşa kâtib edinmişdür. (HHP: 315^a; 319^b).

Mesîḥî: Merhûm Mesîḥî Beg. Piriştine'dendir. Vardardan erbāb-ı tīmārdan idi. (PMN: 2^a; 202^b; 354^a).

Mihri Ḥātün: Şā'ire Mihri Ḥātün merhûmuñ mükemmel *Dīvān*'ı vardır. Raḥimehu'llāh. (HHP: 319^b).

Muḥibbî: Ḥurşiyd-ṭal'at, keyvān-menzilet pādişāhumuz Sulṭān Süleymān Ḥān 'ömr ü devlet ziyād bād. Maḥlaş-ı şerifleri Muḥibbî'dür. Muşanna' ebyātı vardır. Merhûm ve mağfür

Ġazî Sulţān Süleymān Hān ‘aleyhi’r-raĥmeti ve’l-ġufrān. (HHP: 176^b; 315^b; 324^a; 343^a; 346^b).

Muĥibbî: Ĥurşid-ţal’at, Keyvān-menzilet, ŧevket-i dīn, pâdiŧāh-ı ġüzīn, Sulţān Süleymān Hān. Ebede’llāhu ‘ömrehu ve sa’ādetehu ilā āĥiri’z-zamān. (PMN: 2^a).

Muĥyî Çelebî: İstanbul’dandur. (PMN: 247^b).

Mu’îdî: Müftî ‘Alî Çelebî’niñ mu’îdi olmuŧlar idi. (PMN: 3^a).

Muĥîmî: Murād Hān ŧā’irlerindendür. (HHP: 110^b).

Muĥî’î: Muĥî’î Çelebi ŧeyĥ-zāde. (HHP: 116^b).

Müdümi: Müdümi-i selef. Bu ġazel ekseriyā *Ĥayālî Dīvānı*’nda yazılır dەرler. (HHP: 318^b).²

1. *Ĥāl-i siyāhu beĥ’olalı ĥüsnî baġına*
Cān ĥuŧlarını taĥdı ħara ŧaĥı baġına

ŧol yār-i ġül-‘izār-ıla yār olduġum benüm
ŧular ĥuyulsun istemeyenler ocaġına
3. *Āĥ étdüġümü düŧmen iŧitmiŧ démiŧ ki oĥ*
Ĥurŧunlar aĥa ŧ’ālla ĥasüdüñ ĥulaġına

ŧol serv-ĥadd ü sīm-tenüñ lebler’aġzuma
Müy-ı miyānu babamuñ oġlu ĥucaġına
5. *Ditrer Müdümi üstüne dir dir benüm begüm*
Cān döndi na’ne ĥüpma yuĥĥa ovaġına

Münîrî: Ĥāzî. (HHP: 103^b).

[N]

Nāliŧî: Maĥmüd. (PMN: 55^a).

Na’tî: Ġalaţavîdür. Tāze cüvāndur. (PMN: 590^a).

Naẓmî: Ĥāzî-zāde Cāmi’ü’n-Nezā’ir ŧāĥibi Naẓmî Çelebî. Cāmi’ü’n-Nezā’ir’i bunlar cem’ étmiŧlerdür, raĥmetu’llāh. ŧāĥib-i Dīvān’dur. (HHP: 21^b; 179^a; 214^b; 327^b).

Necātî Beg: Merĥüm ve maġfür sulţānu’ŧ-ŧu’arā olan Necātî Beg. Sulţānu’ŧ-ŧu’arā idüġin ŧu’arā ĥabül étmiŧdür. Anlardan ŧoĥra Zātî’dür démiŧler. Edirnevîdür. *ŧem’ ü Pervāne* adlu kitābı var. ŧu’arānuñ ulusıdur. İslāmbol’da vefāt étmiŧdür. (HHP: 21^b; 168^a; 297^b; 307^b; 328^b; 331^b; 333^a).

Necātî Beg: Sulţānu’ŧ-ŧu’arā Necātî Beg. İsmi ‘İsā’dur. Sā’ilî nām ŧā’irüñ ġulām-i ĥāne-zādıdur. Edirne’de toġup İstanbul’da [vefat étđi]. Bunlar zühür étmeyince diyār-ı ‘Acem’de Türkî ŧi’r oĥınmadı. (PMN: 2^b; 202^a; 439^b).

Necmî: Canik ĥurbındandur. (PMN: 201^b).

Nehārî: Ĥāzî. (PMN: 78^b).

Nehārî: Piriŧtine’dendür. (PMN: 6^b).

² Mecmuada verilen bu bilgi doğrudur. Gazel Hayālî Bey’in ŧiirleri arasındadır: Tarlan, 1945: 343, G.2.

Nihālī: Sābıkda Ğalaṭa kâzîsi olan Bursalı Nihālī Ca'fer Çelebi. (HHP: 281^a).

Nihānī: Nihānī-i Edirnevī. Bir taze cüvândur. (PMN: 261^a).

Nihānī: Nihānī-i Kâzî. (PMN: 1^a).

Nihānī: Nihānī-i Müderris. Hādım 'Alī Paşa muşāhiblerinden idi. (PMN: 7^b; 125^a; 358^a).

Niyāzī: Sultān Bāyezīd'ün büyük oğlu merhūm Sultān 'Abdu'llāh şā'irlerinden Niyāzī-i selef. (HHP: 317^b).

Nizāmī Çelebi: Karamānī'dür. Konya'dan Şeyh-zādedür. Taze iken vefāt étdi. (PMN: 63^a; 169^a; 347^b).

Nizāmī: Merhūm ve mağfūr Şeyh-zāde Nizāmī Çelebi. Vaṭan-ı aşliyyesi Konya'dur. (HHP: 323^a).

[P]

Pertevī: Dānişmend ṭā'ifesindendir. (PMN: 5^a).

[R]

Rahīkī: Rahīkī-yi İstanbulī. (PMN: 278^b).

Rahmī: Rahmī Çelebi, Bursevīdür dānişmend silkindendir *Şāh u Gedā* adlı bir kitābı vardır. (HHP: 268^a).

Rāzī: Pīrī Paşa-zāde Mehemmed Çelebi. Maḥlaş-ı şerīfleri Rāzī'dür. (HHP: 287^b).

Re'yī: Hudāvendigār bendelerinden merhūm Re'yī Beg. Serrāc silkindendir. (HHP: 328^a).

Refīkī: Refīkī-i Amasiyyevī. Sultān Selīm Hān muşāhiblerindendir. Mütevellī idi. (PMN: 8^a; 238^a).

Remzī Çelebi: Bursevī'dür. Selefdendir. Sābıkda Ğalaṭa kâzîsi idi. (PMN: 13^a; 43^b; 104^a).

Resmī: Ehl-i 'ilm silkinden Resmī Çelebi. Bursevīdür. Merhūm Aḥmed Paşa mu'aşırlarındandır. (PMN: 33^a; 51^a; 102^a).

Resmī: Ressām. Bursevī. (PMN: 288^a).

Revānī Çelebi: Edirnevīdür. Selāṭin mütevellīsi idi. İstanbul'da yatur. (PMN: 7^a; 10^b).

Revānī: Revānī Çelebi Edirne şā'irlerindendir. Éyü şā'irdür. Sultān Selīm Hān-ı merhūma maṭbaḥ emīni oldılar. Şoñra şurre emīni de oldı. (HHP: 126^a; 142^b; 236^b).

Riyāzī: Üskübīdür. (PMN: 257^a).

Rūhī: Rūhī Çelebi, üç pādişāha müftī-i zamān olan Müftī 'Alī Çelebi'niñ oğlu idi. On yedi yaşında vefāt étdi. Tārīḥ dédi pederleri Müftī 'Alī Çelebi. (HHP: 326^a).

Rūşenī: Aydın ilindendir. (PMN: 138^a).

[S]

Şabāyī: Edirnevī'dür. İsmi Hızır'dur. Kudemādandır. Gāhī *Şabā* daḥı dērler. (PMN: 5^a; 369^b; 402^b).

Şābirī: Kâzî. (HHP: 273^b).

Şabūhī: Merhūm Şabūhī-i kâzî. H^vānendedür. 'Abdü'z-zarīf démekle meşhūrdur. (HHP: 317^b).

Şadık: Hâlıfe. (HHP: 162^b).

Sa'dî: Merhûm Tâcî-zâde Sa'dî Çelebî, Nişâncı Ca'fer Çelebî'nün birâderleri idi. (HHP: 327^a).

Sa'dî: Cem Sultân muşâhiblerindenür. Cem Sa'dî'si demekle meşhûrdur. Hattâ Cem Sultân'uhn meyyitin Frengistân'dan Rûm'a bunlar getürmüşlerdür. (PMN: 205^a; 462^b).

Sa'dî-i Cem: Merhûm Cem Sultân ile Firengistân'a giden Sa'dî. Cem Sultân muşâhibi ve mâdihlerinden idi. Hattâ Cem Sa'dî'si demek ile meşhûrdur. Evvelâ 'attâr tâyifesinden idi; fâzıl kişi idi. Vaţan-ı aşlıyyesi Konya'dur. Envâ'-ı ma'ârifle ârâstedür. Raħimehu'llâh. (HHP: 43^b; 313^a; 318^b; 325^a).

Şafâyî: Sultân Bâyezîd Hân devrinde gelmişlerdür. (PMN: 11^b).

Şafî: Merhûm Şafî. Sultân Murâd Hân şâ'irlerindendir. Bursevîdür. Edirne'de vefât etmişdür. (HHP: 318^b).

Şafî: Necâtî Beg üstâdı Kâsum Paşa. Maħlaş-ı şerîfleri Şafî'dür. Éyü gazelleri ve kıt'aları vardır. (HHP: 321^a; 341^b).

Şafî: Cezerî Kâsum Paşa ki merhûm Necâtî'nün üstâdudur dërler. Sultân Bâyezîd'e lala olmuşdur. (PMN: 9^a; 20^a).

Şalih Beg: Merhûm ve mağfûr Şalih Beg. Vartar Yeñicesi'ndendir. (HHP: 333^a).

Sâlikî: Sâlikî-i Edirnevî. (PMN: 127^a).

Sa'yî: Kâzî. (HHP: 212^a).

Sa'yî: Memik-zâde Sa'yî. Tire'dendir. Kuzat tâ'ifesindendir. Hüb ta'lik-nüvîsdür. (PMN: 50^a; 439^a).

Sebzî: Sebzî-i Hâfız. İstanbul'dandır. (PMN: 202^a; 287^b).

Sebzî: Hâlıfe. İslâmbol'da toğmuşlardur. Éyü şâ'irdür; şâhib-i *Dîvân*'dur. İslâmbol'da huţebâ ve ehl-i cihet tâyifesindendir. Raħimehu'llâh. (HHP: 79^a; 96^a; 120^b; 177^a; 323^a).

Selîkî: Kuzat tâ'ifesindendir. Hâmîd ilindendir. (PMN: 25^b).

Selîkî: Merhûm Selîkî-i kâzî. (HHP: 319^a).

Selîm: Sultân Selîm Hân Hâzretleri. Ba'zılar bu gâzel anlaruñ degüldür; muşâhiblerinden birinüñdür demişlerdür. (HHP: 346^b).

1. *Lâleler çıkdı kızıl tâc ile şâhiler gibi
Çekdi süsenler kılıç sünnî sipâhiler gibi

Bir yeşil sancağ getürmiş geldi sero ol ceng için
Pullu cevşen géydi gül deryâda mâhiler gibi*
3. *Çâr-yâruñ 'ışkına tonandı bağuñ 'askeri
Her biri bir renge girdi pâdişâhiler gibi

Râfîzîdür lâle tâcın bâda vërdi yâr déyüp
Yâsemenler hağka yüz tutdı ilâhiler gibi*
5. *Kal'alar feth etmeğe mülk-i 'Acemde Hân Selîm
Havf éder Tebrîziler şimdi kemâhiler gibi*

- Selmān:** Selmān-ı Kāzī, Karamānī'dür. (PMN: 3^b).
- Sevdāyī:** Sultān Aḥmed şā'irlerindendir. Selefden. Emīr Süleymān mādiḥlerindendir. (PMN: 106^a; 247^a).
- Seydī:** Seydī 'Alī Çelebī. Ğalaṭavīdür. Defterdārdur. (PMN: 72^b).
- Seyfī:** Ehl-i fenā vü ehl-i ma'rifet kimesne idi (PMN: 31^b).
- Sırrī:** Ehl-i 'ilm silkindendir. (PMN: 54^b).
- Siḥrī:** Siḥrī-i İstanbulī. (PMN: 167^b).
- Sinānī:** Sinānī-i Sinobī. Kātib. (PMN: 81^b; 256^b).
- Sinānī:** Merḥūm Sinānī ḥalīfe. (HHP: 106^b; 131^b).
- Şubḥī:** Sābıqda Kefe kaçısı olan Ḥekīm Sinān oğlu Şubḥī Efendi. (HHP: 25^b).
- Şubḥī:** Şubḥī-yi Bursevī. Kāzī. (PMN: 4^a; 331^a).
- Şun'ī:** Merḥūm. (HHP: 133^a).
- Şun'ī:** Kāzī-zāde. (PMN: 56^a).
- Şun'ī:** Bursevīdür. Sultān Murād Ḥān mādiḥlerindendir. (PMN: 85^a).
- Süzī:** Rümīlerden merḥūm Süzī. Oğulları ḥaqqında bir mersīye démişdür; "Akrān u emşālī yokdur." dérler. Raḥimehu. (HHP: 323^b).
- Şübütī:** Şübütī-i Ma'cünī. (PMN: 134^b).
- Sücüdī:** Dīvān kātiplerinden idi. (PMN: 7^a).
- Süheylī:** Süheylī Beg, Mīr-i livā. (PMN: 322^b).
- Sürürī:** Sürürī-yi 'Acem. (PMN: 9^a).
- Sürürī:** Sultān Muşṭafā ḥvācesi olmuşdur. Mükemmel *Dīvān*'ı vardır. Çoqluḡ te'lifāta kādirdür. Monlā Ḥudāvendigār'ın *Meşnevī*'sine üçyüz cüz bir şerḥ dédiler. (HHP: 21^a; 239^b; 327^a).

[Ş]

- Şāhidī:** Menteşe ilinde Muḡlavīdür. Sultān Meḥemmed Ḥān mādiḥlerindendir. (PMN: 61^a; 178^a).
- Şāhidī:** Merḥūm. (HHP: 282^b).
- Şāmī Beg:** Şāmlu-zāde Muşṭafā Beg dérler. Mīr-i livā idi. (PMN: 31^b; 442^a).
- Şānī Çelebī:** Tāzeliḡinde Yūsuf-ı Şānī dérlerdi. (PMN: 611^b).
- Şāvur:** Kuzāt ṭā'ifesinden. (PMN: 3^a).
- Şefī'ī:** Āl-i Resūldür. Balıkesir'den tāze cüvāndur. (PMN: 145^b; 261^a).
- Şehdī:** Şehdī-i selef. Merḥūm ve maḡfūr. Sultān Bāyezīd Ḥān şā'irlerinden idi. (HHP: 325^b).
- Şem'ī:** Ḥusrev-i Rüm añılan merḥūm ve maḡfūr Şem'ī dede raḥmetu'llāh. Şeyḡ Vefā'ya derviş olmuşdur. Éyü şā'irdür. İslāmbol'da vefāt étmişdür. Ḥattā şu'arā-yı Rüm, Şem'ī'ye Ḥusrev-i Rüm dérler. Ğazellerinüñ mümtāzındandır. (HHP: 27^b; 117^a; 239^a; 321^b; 337^b).

1. *Gelüñüz seyr édelüm serv-i hürāmānlar-ıla*
Édelüm bâğı müşerref gül-i handānlar-ıla
Her varakdan okuyup mihr ü vefā destānım
Açalum gönliümüzi gül gibi dīvānlar-ıla
3. *Her kişi kendü vücūdında Süleymān olsun*
Kuş dilin söyleşelim murğ-ı hoş-elhānlar-ıla
Bezm-i gülde yine kāmūn-ıla dem-sāz olalum
Bülbülüñ diñdürelüm şıklıgım efgānlar-ıla
5. *Hūblar sögdi baña vālih ü şeydā göricek*
Üşdiler taşladılar la'l-i Bedahşānlar-ıla
Bezm-i keşretten ayağı götürüp vahdet-içün
'Azm-i halvet édelüm şem'-i şebistānlar-ıla
7. *Altun üsküflü güneş yüzlü güzeller Şem'î*
Ne sa'âdetdür ola ger meh-i tābānlar-ıla (Karavelioğlu, 2005: 529, G.151)

Şem'î: Şem'î Dede. Pirizren'dendür. Şeyh Vefā-zāde şofilerinden idi; anda fevt oldı. Vefā-zāde tekyesinde sākin idi. (PMN: 10^b; 251^a; 290^a).

Şemsî Paşa: İsfendiyār neslindendür. (HHP: 317^a).

Şevkî: Edirnevîdür. (PMN: 539^a).

Şevkî: Şevkî-i Rūmî. (PMN: 134^a).

Şevkî: Şevkî Çelebî vaṭan-ı aşıyyesi Üsküdār'dur. Hōş-āyende gāzeli vardur. (HHP: 272^b).

Şevkî: Şevkî-i selef. Sultān Bāyezīd Hān şā'irlerinden idi. (HHP: 326^b).

Şeyhî: Şeyhü's-şu'arā Şeyhî. Kütāhiyye'dendür. Aydinî Heķīm Sinān dērlerdi. *Hüsrev ü Şirîn* mü'ellifidür. Kudemādandur. (PMN: 182^a; 184^b; 205^b; 337^b; 444^b).

Şeyhî: Şu'arā'nun şeyhi olan Şeyhî Beg. (HHP: 188^a).

Şifāyî: Eṭibbā kısmındandur. (PMN: 614^a).

Şirāzî: Merhūm ve mağfūr Monla Şirāzî. (HHP: 169^b).

Şirî: Hersek-zāde Şirî Beg. (PMN: 52^a).

Şükrî: Şükrî-yi Bursevî. (PMN: 282^b).

[T]

Ṭālî'î: Merhūm Ṭālî'î Çelebî. Sultān Selīm Hān zamānında yeñiçeri kātibi idi. (HHP: 321^a).

Ṭālî'î Çelebî: Sultān Selīm Hān zamānında Kaşamonu Yeñiçeri kātibi idi. Necātî perverdesidür. (PMN: 7^a; 256^b).

Ṭarîķî: Kāzî-zāde Ṭarîķî. Kefevî'dür. (PMN: 7^b; 264^b).

[U-Ü]

Uşulî: Rūm-éli'nde Varṭar'dandur. Şeyh İbrāhīm Efendi'nün hulefāsından idi. (PMN: 11^a; 201^a).

Ümidî: Dânişmend kısmındandır. (PMN: 44^a).

[V]

Vâhî: Halîfe. (PMN: 27^b).

Vaşfî: Kuzât t̄ayifesinden merhûm Vaşfî Çelebî. (HHP: 323^a).

Vâsi'î: Vâsi'î 'Alî Çelebî. Każî-'asker olmuştur. (PMN: 172^a).

Vechî: Merhûm, kuzât cinsinden Vechî efendi. (HHP: 172^a).

Vefâyî: Nişancı-i Sultân Mehemmed Hân. Selefendür. (PMN: 343^b; 370^a).

Vişâlî: Aydın ilindendir. Sarây-ı 'âmire h̄vâcesi idi: (PMN: 247^a).

[Y]

Yaḥyâ Beg: Merhûm Yaḥyâ Beg. Hudâvendigâr bendelerindendir. Şıbkalı Yaḥyâ démekle meşhûrdur. (HHP: 187^a; 317^b).

[Z]

Zamîrî: Merhûm Remmâl Zamîrî. (HHP: 297^a).

Zâtî: Şu'arânuñ eş'arı olan, 'ilm-i şîrde vezâret mertebesine dek kudret bulan Balıkesirli merhûm ve mağfûr Zâtî. İsmi Bahşî'dür. Şu'arânuñ mümtâzındandır. Dört pâre kitabı vardır. Sekizyüz kaşîde ile ḥarf-i râ'da sekizyüz gazeli vardır. Vilâyet-i Rûm'da Necâtî ile Zâtî şol-çadar éyü şâ'irlerdür ki ayla güne teşbîh éderler. Üç bin altıyüz gazeli var déyü de rivâyet olunur. Yediyüzden ziyâde kaşîdesi vardır. İslâmbol'da vefât étmîştür. (HHP: 311^a; 315^a; 320^b; 327^a; 327^b; 330^a; 332^a).

Zâtî: Balıkesir'dendir. İsm-i şerîfleri Bahşî'dür. İstanbul'da vefât étdi. Gâyet a'lâ démiştür. (PMN: 2^b; 201^b; 242^b).

1. *Oldı bahr-ı 'ışkâ fülk-âsâ gönül gird-âb göz
Olmasun mı garķa-i deryâ gönül garķ-âb göz

Berķ-i ḥüsnüñ görmese gülmez açılmaz âh kim
Bir şehâb-ı pür-maḥar gūyâ gönül pür-âb göz*
3. *Mihr-i ḥüsnüñ var iken bir zerre éy mâh istemez
Pertev-i mihr-i cihân-ârâ gönül meh-tâb göz

Mısr-ı ḥüsnüm düşde gördüñ mi dér ol Yûsuf-cemâl
Néce görsün bir kişi rü'yâ gönül bî-ḥ^vâb göz*
5. *Gitmesünler ol mehüñ mihr ü vefâsın isteyü
Olmasun yok yere nâ-peydâ gönül nâ-yâb göz

Ḥaçeri destinde kan mest ü biñ olmuştı koyunu
Key şakın gâyetde bî-pervâ gönül kaşşâb göz*
7. *Ol dürr-i yek-dânenüñ fülk-i ḥayâli 'ışkına
Oldı Zâtî bir ulu deryâ gönül gird-âb göz (Tarlan, 1970: 42, G.538)*

Zekâtî: Merhûm ve mağfûr Zekâtî ḥalîfe rahîmehu. (HHP: 122^a).

Zencirî: Zencirî-i Cân-bâz. (PMN: 357^b).

Zeyneb H̄atun: Sulţān Meĥemmed H̄ān zamānında gelmişdür. "Böyle şā'ir olmaz." dērlē.
(HHP: 70^b).

Zeyneb H̄atun: Kaşamonu'dandur mükemmel ra'nā *Dīvān'*ı vardır. (PMN: 89^b).

Zihnî Beg: Sulţān Bāyezīd oĝlı Şehzāde Sulţān Meĥemmed'ün Defter-dārı idi. (PMN: 14^a; 100^a).

Zīnetî: Zīnetî-i Sirōzî. (HHP: 104^b).

Zīnetî: Dānişmend. (PMN: 33^a).

Zuhuri Zuhūrî: Qāzî. (HHP: 101^b).

Sonuç

Benzer özellikler gösteren ve burada yayını yapılan başlıklar, her iki mecmuaya da bir çeşit tezkire hüviyeti kazandırmaktadır. Şairlerin adları, soyları, doğum yerleri, eğitimleri, meslekleri, ölmüş olanların gömüldükleri yerler, mahlaslarını alma sebepleri, hocaları, eserleri, kişilikleri, hangi padişah döneminde yaşadıkları ve nasıl şöhret kazandıkları gibi çok çeşitli bilgiler, ana kaynaklarla desteklendiği ve ilmî değerlendirmeye tabî tutulduğu takdirde şairlerin hayatlarının ve edebî kişiliklerinin belirlenmesinde önemli katkı sağlayabilecek yapıdadır.

Ek³

Pervâne Bey Mecmû'ası Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Bağdat Köşkü 406 numaralı yazma ile eser üzerinde yapılan yüksek lisans tezlerinin sayfa karşılıkları:

- 001^a-029^b (SEVİNÇ: 2001): 1^a: 1, 5; 1^b: 5, 6; 2^a: 8, 9; 2^b: 12, 13, 14; 3^a: 15, 16; 3^b: 18, 19; 4^a: 25; 4^b: 27; 5^a: 28, 29, 30; 6^a: 35, 36; 6^b: 38, 39; 7^a: 42, 43, 45; 7^b: 45, 46; 8^a: 49, 50; 9^a: 55, 56, 57; 9^b: 60, 61; 10^a: 63; 10^b: 66; 11^a: 68; 11^b: 72; 13^a: 81; 14^a: 88; 15^b: 98; 17^a: 108; 17^b: 111; 20^a: 127, 128; 25^b: 164, 165; 29^b: 192.
- 030^a-067^b (GÜNDOĞDU: 2002): 30^a: 3; 30^b: 9; 31^a: 14; 32^b: 22; 33^a: 30; 36^a: 59; 37^a: 70; 39^a: 90; 42^a: 120; 43^b: 132; 44^a: 138; 44^b: 145; 45^b: 150, 152; 49^a: 187; 50^a: 194; 51^a: 200-204; 51^b: 205, 206; 53^b: 223, 225, 228; 54^b: 233, 234; 55^a: 238, 239; 56^a: 247; 61^a: 295, 297; 62^a: 304; 63^a: 314.
- 064^b-100^b (DEMİRKAZIK: 2006): 72^b: 37; 74^a: 47; 80^a: 84; 81^a: 90; 81^b: 95; 84^b: 115; 85^a: 120; 89^b: 154; 100^a: 235.
- 099^b-129^a (YILMAZ: 2001): 101^a: 12; 102^a: 20; 104^a: 32; 105^a: 40; 106^a: 47; 108^b: 65; 112^b: 93; 114^a: 104; 120^a: 145; 122^a: 158; 122^b: 164; 125^a: 179.
- 131^a-164^b (BİLGİN: 2002): 133^b: 15; 134^a: 21; 134^b: 24; 135^a: 27; 138^a: 46; 145^b: 104; 148^b: 125; 151^a: 142; 154^a: 164; 157^a: 183.
- 165^a-199^b (KAYA: 2002): 166^b: 12; 167^b: 17; 169^a: 30; 172^a: 42; 174^b: 59; 178^a: 81; 180^a: 97; 182^a: 109; 184^b: 123; 187^b: 138; 190^b: 164.
- 199^b-230^b (TAŞTAN: 2001): 200^b: 8, 9; 201^a: 10; 201^b: 13, 14; 202^a: 15, 16, 17; 202^b: 20; 203^b: 25, 26; 205^a: 35; 205^b: 39, 40; 206^b: 47; 208^a: 55; 209^b: 65; 214^b: 94.
- 230^b-261^a (GÜLER: 2006): 238^a: 70; 242^b: 110; 243^a: 114; 244^a: 174; 246^a: 140, 144; 247^a: 149; 247^b: 153; 248^a: 157, 158; 255^b: 225; 256^a: 229; 256^b: 233, 235; 257^a: 236; 258^b: 238; 260^a: 266; 260^b: 269, 271; 261^a: 273, 274, 276.
- 261^a-291^a (BAHADIR: 2006): 261^a: 4; 261^b: 8; 267^a: 59; 278^b: 185; 279^a: 189; 287^b: 262; 288^a: 265; 290^a: 286, 287.
- 291^a-316^a (EREN: 2002): 297^a: 43.
- 315^a-340^a (BAŞPINAR: 2003): 337^b: 150.
- 340^b-368^a (KEKLİK: 2003): 358^a: 115; 351^a: 67; 354^a: 87; 364^b: 155, 156.
- 368^b-391^a (SOYER: 2002): 369^b: 20; 370^a: 24; 373^a: 44.
- 392^a-415^b (ŞENER: 2002): 400^b: 54.
- 416^b-440^b (BAŞ ÇETİNKOL: 2004): 433^a: 154; 439^a: 199.
- 439^b-464^a (PEHLİVAN: 2004): 439^b: 3; 442^a: 19; 444^b: 33; 448^a: 56; 451^a: 76; 455^a: 106; 462^b: 154.
- 464^a-488^a (GÖZÜKARA: 2004): 464^b: 3; 468^b: 40.
- 534^a-557^a (KULA: 2004): 539^a: 46; 551^a: 49.
- 580^b-603^a (ÖZTÜRKÇÜ: 2004): 590^a: 74, 77.
- 603^b-624^b (GÖKYURT: 2004): 611^b: 77; 614^a: 110; 619^a: 162.

KAYNAKÇA

- BAHADIR, Savaşkan Cem (2006). *Pervâne Beg Mecmû'atü'n-Nezâir 261^a-291^a, Transkripsiyonlu Edisyon Kritikli Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- BAŞ ÇETİNKOL Fatma (2004). *Pervâne Beg Nazire Mecmuası Mecmû'atü'n-neza'ir 416^b-440^b Transkripsiyonlu Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- BAŞER, Tuğba (2004). *Pervâne Beg Nazire Mecmuası 557^a-580^b Transkriptli, Edisyon Kritikli Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.

³ Pervâne Bey Mecmuası üzerinde yapılan tezlerin bazılarında yaprak numaralarının yanlış yazılması ve yer yer görülen okuma yanlışları sebebiyle yazmadaki yaprak numaralarıyla tezler, ayrı bir liste hâlinde gösterildi.

- BAŞPINAR, Fatih (2003). *Pervane Beg Mecmû'atü'n-Nezâir 315^a-340^a Transkripsiyonlu, Edisyon Kritikli Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- BİLGİN, Üzeyir (2002). *Pervane Beg Nazire Mecmuası 131^a-164^b Transkripsiyonlu ve Edisyon Kritikli Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- DEMİRKAZIK, İbrahim (2006). *Pervane Beg Nazire Mecmuası 64^b-100^b Transkripsiyonlu ve Edisyon Kritikli Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- EREN, İdris (2002). *Pervane Beg Nazire Mecmuası 291^a-316^a Transkripsiyonlu Edisyon Kritikli Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- GÖKYURT, Aygül (2004). *Pervane Beg Nazire Mecmuası 603^b-624^b Transkriptli Edisyon Kritikli Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- GÖZÜKARA, Ahmet (2004). *Pervane Beg Mecmû'atü'n-nezâ'ir 464^b-488^a*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- GÜLER, Saim (2006). *Pervane Beg Nazire Mecmuası 230^b-261^a, Transkriptli Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- GÜNDOĞDU, Betül (2002). *Pervane Beg Nazire Mecmuası 30^a-67^b Transkripsiyonlu ve Edisyon Kritikli Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- İPEKTEN, Halûk-İSEN, Mustafa-TOPARLI, Recep-OKÇU, Naci-KARABEY, Turgut (1988), *Tezkirelere Göre Divan Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, Ankara 1988, XII+580 s.
- KARAGÖZ, Özgür (2004), *Pervane Beg Mecmû'atü'n-nezâ'ir 489^a-512^a Transkripsiyonlu Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- KARATAY, Fehmi Ethem (1961), *Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Kataloğu*, İstanbul: Topkapı Sarayı Müzesi Yayınları No: 11.
- KARAVELİOĞLU, Murat A. (2005), *On altıncı Yüzyıl Şairlerinden Prizrenli Şem'î'nin Divanı'nın Edisyon Kritiği ve İncelenmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- KAYA, Hasan (2002), *Pervane Beg Nazire Mecmuası 165^a-199^b Transkripsiyonlu ve Edisyon Kritikli Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- KEKLİK, Sadettin (2003), *Pervane Beg Nazire Mecmuası, 340^b-368^a Transkripsiyonlu, Edisyon Kritikli Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- KÖKSAL, M. Fatih (2001), *Edirneli Nazmî, Mecmû'atü'n-nezâ'ir, İnceleme-Tenkitli Metin*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KULA, Ayşe (2004), *Pervane Beg Nazire Mecmuası 534^a-557^a Transkriptli, Edisyon Kritikli Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- KÜÇÜK, Sabahattin (1994). *Bakî Divanı*, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları: 601.
- Mecmû'a*, Süleymaniye Ktp., *Hasan Hüsnü Paşa Kit.* 1031. sy.
- ÖZTÜRKÇÜ, İbrahim (2004), *Pervane Beg Mecmû'atü'n-Nezâir 580^b-603^a*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- PARMAKSIZ, Esra Güzide (2004), *Pervane Beg Nazire Mecmuası 511^b-534^a Transkriptli, Edisyon Kritikli Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- PEHLİVAN, Mahmut (2004), *Pervane Beg Mecmû'a-i Nezâ'ir 439^b-464^a*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- PERVÂNE b. 'Abdullah, *Mecmû'a-i Nezâ'ir*, Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Bağdat 406. sy.
- SEVİNÇ, İbrahim (2001), *Pervane Beg Nazire Mecmuası 1^a-29^b Transkripsiyonlu Edisyon Kritikli Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- SOYER, İ. Murat (2002), *Pervane Beg Nazire Mecmuası 368^b-391^a Transkriptli, Edisyon Kritikli Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- ŞENER, Kısmet Gül (2002), *Pervane Beg Nazire Mecmuası 392^a-415^b Transkripsiyonlu Edisyon Kritikli Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- TARLAN, Ali Nihad (1966). *Ahmed Paşa Divanı*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı.
- TARLAN, Ali Nihad (1945). *Hayâlî Bey Divanı*, İstanbul: İstanbul Millî Eğitim Bakanlığı.
- TARLAN, Ali Nihad (1970), *Zatî Divanı* (Edisyon Kritik ve Transkripsiyon) Gazeller Kısmı, II. C., İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 1216.
- TAŞTAN, Erdoğan (2001), *Pervane Beg Nazire Mecmuası 199^b-230^b Transkriptli, Edisyon Kritikli Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- YILMAZ, Yakup (2001), *Pervane Beg Nazire Mecmuası 99^b-129^a Transkripsiyonlu, Edisyon Kritikli Metin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü.
- ZÜLFE, Ömer (2008), "Pervâne Beg Nazire Mecmuası", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: C. 34, s. 244-245.